

Ποντιακόν γλῶσσαν (σ' ὅποιον καλατῆευνε
οἱ Ἕλληνες) εἰς τὴν Γεωργίαν

ბერძნული ენა (რომელზეც პონტოელი ბერძნები
საუბრობენ) საქართველოში

Ευρωπαϊκόν Χάρτες για τα Περιφεριακά
για Μειονοτικά Γλῶσσας

რეგიონული ან უმცირესობათა
ენების ევროპული ქარტია

► coe.int/minlang

Οδηγός τι γλῶσσας

ენის გზამკვლევი

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Ευρωπαϊκόν Χάρτες για τα Περιφεριακά για Μειονοτικά Γλώσσας εν ασ'σιν Σύμβασην τι Συμβουλίου τη Ευρώπης, ποίον εν για την προστασίαν τ'εκείνα τα μειονοτικά γλώσσας, σ'όποια πάντα εκαλάτῳεβαν 'ς σον κόσμον. Ο Χάρτες για τα Περιφεριακά Γλώσσας εχ' πολλά μέτρα βοήθειας, οποία είναι για να βοηθούν την δημόσιαν χρήσιν ατα τα γλώσσας, και κι άλλο πόλλα 'ς σα σχολεία, πολιτιστικά εκδηλώσας, 'ς σα μέσα μαζικής ενημέρωσης, 'ς σα επιχειρήσας και τα διοικητικά ὄργανα.

'ς σα 1999 ὅταν εσέβεν 'ς σο Συμβούλιον τι Ευρώπης, η Γεωργία εἶπεν ντο θα υπογράφεται 'ς σο Ευρωπαϊκόν Χάρτεν για τα Περιφεριακά για Μειονοτικά Γλώσσας. Ὅταν η Γεωργία θα επικυρῶν' ατό, τα μέτρα τι Χάρτε για τα Περιφεριακά για Μειονοτικά Γλώσσας θα είναι 'ς σα ὅλια τα μέρια τι κρατί, το χαρτίν θα εν και για το φυλάττεμαν τι Ποντιακού τι γλώσσας, γιάτι ατό εν έναν ας' σα εκείνα τα μειονοτικά γλώσσας 'ς οποία πάντα εκαλάτῳεβαν 'ς σην Γεωργίαν. Ο ὁδηγόν ατό τη γλώσσας εχ' τα μέτρα ποία η Γεωργία θελ' να ευτάει για το Ποντιακόν την γλώσσαν.

რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტია წარმოადგენს ევროპის საბჭოს კონვენციას, რომელიც ხელს უწყობს იმ უმცირესობათა ენების დაცვას, რომლებმაც ტრადიციულად საუბრობენ ქვეყანაში. ენათა ქარტია ითვალისწინებს ხელშეწყობის სხვადასხვა ღონისძიებებს, რომლებიც შექმნილია იმის უზრუნველსაყოფად და წასახალისებლად, რომ მოხდეს ამ ენების საჯაროდ, განსაკუთრებით სკოლებში, კულტურულ ღონისძიებებში, მედიაში, კომპანიებსა და ადმინისტრაციულ ორგანოებში გამოყენება.

1999 წელს ევროპის საბჭოში გაწვევრიანების დროს, საქართველომ იკისრა რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის რატიფიცირება. როგორც კი საქართველოს ხელისუფლება მოახდენს ქარტიის რატიფიცირებას და დოკუმენტი შევა ძალაში, იგი ხელს შეუწყობს ბერძნული ენის დაცვასაც, რადგან იგი წარმოადგენს უმცირესობათა იმ ერთ-ერთ ენას, რომელზეც ტრადიციულად საუბრობენ საქართველოში. მოცემული ენის გზამკვლევი მოიცავს ენების ევროპული ქარტიით გათვალისწინებულ ხელშეწყობის იმ ღონისძიებებს, რის გამოყენებასაც საქართველო აპირებს ბერძნულის მიმართ.

Παρακαλούμε βοηθήστεν ατά τα μέτρας αν εσείς καθαμερινά ομιλείτε τα Ποντιακά, εσείς θα ευάτεν πολλά για να φυλάγεται και να πάει εμπρός το Ποντιακόν η γλώσσα, όπως έναν ασ' σα γλώσσας τι Γεωργίας.

მხარი დაუჭირეთ ამ ღონისძიებებს: თუ თქვენც რეგულარულად იყენებთ ბერძნულ ენას სხვადასხვა სფეროში, თქვენ მნიშვნელოვან წვლილს შეიტანთ ბერძნულის, როგორც საქართველოს ენის, შენარჩუნებისა და განვითარების საქმეში.

Στόχια και Αρχία

— Η Γεωργία χιζ' την πολιτικήν აτ'ς για το Ποντιακόν την γλώσσαν 'ς σο μέρος που ομιλούν από την γλώσσαν, με τ'αίκα στόχια και αρχία:

- ▶ να αναγνωρίζουν τα Ποντιακά ამόν πολιτιστικόν πλούτον τι κρατί
- ▶ να σαέβνε το γεωγραφικόν μέρος τι Ποντιακού τι γλώσσας, τ'οσημερνά και τα κενούρια τα γεωγραφικά τ'όρια να μη στέν'νε την ανάπτυξην τι Ποντιακού τι γλώσσας
- ▶ να ίνουνταν τα μέτρα όποια θα είναι για την ανάπτυξην τι Ποντιακού τι γλώσσας

მიზნები და პრინციპები

- საქართველო საკუთარ პოლიტიკას, კანონმდებლობასა და პრაქტიკულ საქმიანობას ბერძნული ენის მიმართ იმ ტერიტორიის ფარგლებში, სადაც ეს ენა გამოიყენება და ამ ენის კონკრეტული სიტუაციის შესაბამისად, საგებს შემდეგ მიზნებსა და პრინციპებზე დაყრდნობით:
  - ▶ ბერძნული ენის აღიარება კულტურული სიმდიდრის გამოსხატულებად
  - ▶ ბერძნული ენის გეოგრაფიული არეალის პატივისცემა იმის უზრუნველსაყოფად, რომ არსებული ან ახალი ადმინისტრაციული დაყოფა დაბრკოლებას არ წარმოადგენდეს ბერძნული ენის განვითარებისათვის
  - ▶ საჭიროების შემთხვევაში, ბერძნული ენის განვითარებისათვის გადაამჭრელი მოქმედების აუცილებლობის უზრუნველყოფა, მისი დაცვის მიზნით

- ▶ να ανοίγνε στράταν το Ποντιακόν την γλώσσαν ‘ς την ομιλίαν και γραφήν, δημόσιαν και ιδιωτικήν ζώην
- ▶ ‘ς σα τόπια που λέει ο Χάρτες να φυλάτ’νε και να τρανίν’νε τα επαφία ανάμεσα ‘ς σ’ ανθρώπ’ς ποι καλατσέ’νε Ποντιακά και να έχ’νε επαφία με τ’άλλ’ς ανθρώπ’ς τι Γεωργίας ποι καλατσέ’νε άλλα γλώσσας
- ▶ να ευτάνε μελέτην Ποντιακόν γλώσσας ‘ς σ’ όλια τα μορφία τι μάθεσης και ‘ς σ’ όλια τα βαθμία τι εκπαιδευτικής σύστεμας
- ▶ να ευτάνε για τ’ανθρώπ’ς ποι ‘κ ηξέρ’νε Ποντιακά, αν ατοίν ζούν ‘ς σα τόπια που καλατσέ’νε ‘ς σ’ από την γλώσσαν, να εμπορούν να μαθάν’νε από την γλώσσαν, αν έχ’νε θέλεμαν
- ▶ να ευτάνε μελετήν και έρευνα Ποντιακόν γλώσσας ‘ς σα πανεπιστήμια και ιδρύματα
- ▶ να ευτάνε οποία λέει ο Χάρτες άλλαγματα ανάμεσα ‘ς σα κράτια για τα Έρευνα και την Ανάπτυξην τι Ποντιακού τι γλώσσας.
- ▶ ზეპირი და წერილობითი ფორმით, საჯაროდ და პირად ცხოვრებაში ბერძნული ენის გამოყენების ხელშეწყობა და/ან წახალისება
- ▶ ქართიით გათვალისწინებულ სფეროებში ბერძნულ ენაზე მოლაპარაკე ჯგუფებს შორის კონტაქტების შენარჩუნება და განვითარება, აგრეთვე კულტურული ურთიერთობების დამყარება სახელმწიფოში მცხოვრებ სხვა ჯგუფებთან, რომლებიც განსხვავებულ ენებზე საუბრობენ
- ▶ განათლების სისტემის ყველა შესაბამის საფეხურზე ბერძნული ენის სწავლებისა და შესწავლის სათანადო ფორმებისა და საშუალებების უზრუნველყოფა
- ▶ ბერძნულ ენაზე არამოსაუბრე პირებისათვის ენის შესასწავლად პირობების შექმნა, თუ ისინი ცხოვრობენ იმ ტერიტორიაზე, სადაც ეს ენა გამოიყენება და აქვთ მისი შესწავლის სურვილი
- ▶ უნივერსიტეტებსა ან შესაბამის დაწესებულებებში ბერძნული ენის შესწავლისა და კვლევის ხელშეწყობა
- ▶ ამ ქართიით გათვალისწინებულ სფეროებში სახელმწიფოთაშორისი გაცვლების შესაბამისი ფორმების ხელშეწყობა ბერძნული ენისთვის.

Η Γεωργία πρέπ' να εβγάλ' αν ακομάν 'κ εξέγγεν όλια τα προτιμήσια, εξαιρέσια, όρια και πλεονεκτήματα για το Ποντιακόν την γλώσσαν, οποία ενοχλούν το φυλάττεμαν και την ανάπτουξην τι γλώσσας για εμπορούν να σκοτών'νε την γλώσσαν. Να ευτάνε μέτρα για το Ποντιακόν την γλώσσαν οι ανθρωπ' ποι καλατῶένε 'ς σ' από να έχ'νε ισότιπαν με τ'άλλ'ς.

Η Γεωργία πρεπ' με τα διάφορα μέτρα να ευτάει αμοιβαίαν κατανόησην ανάμεσα 'ς σ' όλια τα γλώσσας και να βαλ' 'ς σο κρατικόν την μάθεσην σάεμαν, γάνεμαν και ανεκτικότητα 'ς σο Ποντίακον την γλώσσαν, και το ίδιον να ευτάνε τα μέσα ενημέρωσης.

ბერძნული ენის გამოყენების მიმართ, საქართველო იღებს ვალდებულებას აღკვეთოს, თუ ჯერ არ აღუკვეთავს, ნებისმიერი გაუმართლებელი გამორჩევა, გამორიცხვა, შეზღუდვა ან უპირატესობის მინიჭება, რომელიც მიმართულია ამ ენის შენარჩუნებისა და განვითარებისათვის ხელის შეშლისა ან საფრთხეში ჩაგდებისაკენ. ამასთან, ბერძნული ენის სასარგებლოდ სპეციალური ზომების მიღება, რომლებიც მიზნად ისახავს ამ ენაზე მოლაპარაკეთა და დანარჩენ მოსახლეობას შორის თანასწორობის ხელშეწყობას, ან რომლებიც სათანადოდ იღებს მხედველობაში ამ ენის განსაკუთრებულ პირობებს, არ ჩაითვლება დისკრიმინაციის აქტად უფრო გავრცელებულ ენებზე მოლაპარაკეთა მიმართ.

საქართველო იღებს ვალდებულებას, შესაბამისი ღონისძიებებით ხელი შეუწყოს ურთიერთგაგებას ქვეყნის ყველა ლინგვისტურ ჯგუფს შორის. კერძოდ, ქვეყანაში განათლებისა და პროფესიული მომზადების სფეროში შემუშავებულ სამოქმედო მიზნებს შორის მოახდინოს ბერძნული ენის მიმართ პატივისცემის, გაგებისა და ტოლერანტული დამოკიდებულების ჩართვა და ასევე წაახალისოს მასმედია ამავე მიზნების მისაღწევად.

‘ς την πολιτικήν ‘ς το Ποντιακόν την γλώσσαν η Γεωργία θα τερεί ντο θελ’νε ποι καλατσένε σ’ατό ‘ς την γλώσσαν. Η Γεωργία, αν θα εν ανάγκην, θα ευτάει οργανισμοί οποία θα δίν’νε ‘ς το κράτος συμβουλία ‘ς σ’ όλια τα θέματα για το Ποντιακόν την γλώσσαν και τ’ανθρῶπ’ς ποι καλατσέν’ν’ ατο.

ბერძნული ენის მიმართ პოლიტიკის განსაზღვრისას, საქართველო მხედველობაში მიიღებს ამ ენაზე მოლაპარაკე ჯგუფების საჭიროებებსა და მათ მიერ გამოთქმულ სურვილებს. აუცილებლობის შემთხვევაში, საქართველოს მიერ წახალისდება ისეთი ორგანოების შექმნა, რომელთა მიზანია ხელისუფლების ორგანოებისათვის რჩევების მიცემა ბერძნულ ენასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხზე.

Αβούτο ο οδηγόν τι γλώσσας εν μικρόν μορφήν τι Ευρωπαϊκόν Χάρτε για τα Περιφεριακά για Μειονοτικά Γλώσσας, ποία είναι γραμμένα ‘ς το προσχέδιον τι διακήρυξης τι Κοινοβουλίου τι Γεωργίας για την διακήρυξην τι «Ευρωπαϊκόν Χάρτε για τα Περιφεριακά για Μειονοτικά Γλώσσας». Από το χαρτήν ετόν ετοιμαμένον ‘ς το Ιούνιον τι 2013 τι χρονίας με τι εμπειρογναμνοούδες τι Συμβουλίου τι Ευρώπης και τι Διυπουργικής Επιτροπής, οποία έντον η Γεωργία για να ευτάει τα μέτρα τι Ευρωπαϊκού τι Χάρτε για τα Περιφεριακά για Μειονοτικά Γλώσσας. Όλεν τον Χάρτεν εφορείτεν να ελέπετεν ‘ς την ιστοσελίαν τι Συμβουλίου τι Ευρώπης;
<http://conventions.coe.int> (treaty No. 148)

ენის ეს გამკვლევი წარმოადგენს რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის იმ დებულებებს გამარტივებული ფორმით, რომლებიც მოხსენიებულია საქართველოს პარლამენტის დეკლარაციის პროექტში “რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის” რატიფიკაციის შესახებ. ეს დოკუმენტი მომზადდა 2013 წლის ივნისში „რეგიონული და უმცირესობათა ენების შესახებ ევროპული ქარტიის“ თაობაზე საქართველოს ვალდებულებების შესრულებასთან დაკავშირებით შექმნილი უწყებათაშორისი კომისიისა და ევროპის საბჭოს ექსპერტების მიერ. ქარტიის სრული ავთენტური ვერსია შეგიძლიათ იხილოთ ევროპის საბჭოს ვებ-გვერდზე:
<http://conventions.coe.int> (treaty No. 148)

Εσείς, όπως εκείνος ποι καλασέυ' Ποντιακά, έχτεν και Σύμβασην Πλαίσιον για το φυλάττεμαν τα εθνικά μειονότητα. Με τ' ατό την συνθήκην η Γεωργία πρεπ' να ευτάει συνθήκια για τα εθνικά μειονότητα να φυλάουνταν και αναπτύξουν τ' ατοινέτερον η κουλτούρα και τα βασικά στοιχεία τι ταυτότητας ατουν (η γλώσσα, η θρησκεία, η παράδοση και το πολιτιστικόν η κληρονομιά) και για τ' ατοινέτερον το φυλάττεμαν ας σην αφομοίωση. Η Σύμβαση Πλαίσιον προστατεύ' το δικαίωμαν να εν το μειονοτικόν γλώσσαν 'ς σην δημόσιαν ζωήν, και με τ' ατό εμπορούνε να έχ'νε βιβλία για την μάθηση, να ανοίγνε ιδιωτικά κέντρα μάθησης, να εχ'νε τα ονόματα 'τουν και να γράφ'νε πίνακια με τα ονόματα τι στρατίων 'ς σο μειονοτικόν γλώσσαν, να ευτάνε ιδιωτικά γραψίματα 'ς σο μειονοτικόν την γλώσσαν, το δικαίωμαν αποτελεσματικά να είναι 'ς σην δημόσιαν ζωήν (και 'ς σα οργανίσματα οποία 'κ είναι κρατικά) και δικαίωμαν να εβγάλ'νε συμφωνιάν για το φυλάττεμαν τι εθνικίων μειονοτητών με τ' άλλα τα κράτα.

თქვენ, როგორც ბერძნული ეროვნული უმცირესობის წარმომადგენელი, ასევე სარგებლობთ ეროვნული უმცირესობათა დაცვის შესახებ ევროპის საბჭოს ჩარჩო კონვენციით. ამ ხელშეკრულებით, სახელმწიფო ხელს უწყობს შესაბამისი პირობების შექმნას ეროვნული უმცირესობების წარმომადგენელთათვის, რათა მათ შეინარჩუნონ და განავითარონ საკუთარი კულტურა და მათი იდენტობის ძირითადი ელემენტები (ენა, რელიგია, ტრადიციები და კულტურული მემკვიდრეობა) და იცავს ასეთ პირებს ასიმილაციისგან. ჩარჩო კონვენცია იცავს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში უმცირესობის ენის გამოყენების უფლებას და იგი ვრცელდება ისეთ ასპექტებზე, როგორცაა სახელმძღვანელოების ქონა, კერძო საგანმანათლებლო და პროფესიული მომზადების ცენტრების შექმნისა და მართვის უფლება, სახელების გამოყენებისა და ქუჩის დასახელებების უმცირესობის ენაზე განთავსების, კერძო ხასიათის წარწერების უმცირესობის ენაზე გაკეთების უფლება, საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ეფექტური მონაწილეობა (მათ შორის არასამთავრობო ორგანიზაციებში) და სხვა სახელმწიფოებთან უმცირესობათა დაცვაზე ხელშეკრულებების გაფორმება.

Ευρωπαϊκόν Χάρτες για τα Περιφερειακά για Μειονοτικά Γλώσσας εν ασ'σιν Σύμβασην τι Συμβουλίου τη Ευρώπης, ποίον εν για την προστασίαν τ'εκείνα τα μειονοτικά γλώσσας, σ'όποια πάντα εκαλάτῳεβαν 'ς σον κόσμον. Ο οδηγόν από τη γλώσσας εἶ' τα μέτρα ποία η Γεωργία θελ' να ευταίει για το Ποντιακόν την γλώσσαν.

Για να παίρετεν κι άλλο πληροφορίας για τον Ευρωπαϊκόν Χάρτεν για τα Περιφερειακά για Μειονοτικά Γλώσσας και το Συμβούλιον τι Ευρώπης επορείτεν να πάτεν 'ς σ'εμέτερον 'ς σην ιστοσελίδαν:

coe.int/minlang
coe.int
coe.ge

Το Συμβούλιον τι Ευρώπης εν τρανόν οργανισμόν τι δικαιωμάτων τ'ανθρωπίων. Περιεἶχ' 47 κράτις, 28 ασ'ατά εν 'ς σην Ευρωπαϊκόν Ένωση. Όλια τα κράτι τι Συμβούλιον τι Ευρώπης υπέγραψανε την Ευρωπαϊκόν Σύμβασην τι δικαιωμάτων τ'ανθρωπίων που πρέπ' να προστατεύ' τ'ανθρωπ'ς, τη δημοκρατία και το δίκαιον. Για τ'εφαρμογήν τι Σύμβασης 'ς σα κράτι επιβλέπ' το Ευρωπαϊκόν Δικαστήριον τι δικαιωμάτων τ'ανθρωπίων.

რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტია წარმოადგენს ევროპის საბჭოს კონვენციას, რომელიც ხელს უწყობს იმ უმცირესობათა ენების დაცვას, რომლებზეც ტრადიციულად საუბრობენ ქვეყანაში. მოცემული ენის გზამკვლევი მოიცავს ენების ევროპული ქარტიით გათვალისწინებულ ხელშეწყობის იმ ღონისძიებებს, რის გამოყენებასაც საქართველო აპირებს ბერძნულის მიმართ.

რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიისა და ევროპის საბჭოზე დამატებითი ინფორმაციისათვის გთხოვთ, ეწვიოთ ჩვენს ვებ-გვერდებს:

coe.int/minlang
coe.int
coe.ge

ევროპის საბჭო არის ადამიანის უფლებათა მოწინავე ორგანიზაცია კონტინენტზე. იგი 47 წევრი სახელმწიფოსაგან შედგება, რომელთაგან 28 ევროპის კავშირის წევრიცაა. ევროპის საბჭოს ყველა წევრმა სახელმწიფომ ხელი მოაწერა ადამიანის უფლებათა ევროპულ კონვენციას – ხელშეკრულებას, რომელიც გამიზნულია ადამიანის უფლებების დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის დასაცავად. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო ზედამხედველობს კონვენციის შესრულებას წევრ სახელმწიფოებში.

PNT
KAT

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE